

Sygn. akt:I C 653/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2020 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Hajduk
Protokolant:	stażysta Katarzyna Kuchta

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2020 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w R.

przeciwko T. K., (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej z siedzibą w R.

o zapłatę

1. utrzymuje w mocy nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 24 lipca 2018 roku I Nc 192/18 co do kwoty 35.817,77 zł (trzydzieści pięć tysięcy osiemset siedemnaście i 77/100) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 czerwca 2018 roku;
2. w pozostałej części nakaz uchyla i powództwo oddala;
3. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7.774 zł (siedem tysięcy siedemset siedemdziesiąt cztery) złotych tytułem kosztów procesu.

SSO Wojciech Hajduk

IC 653/18 UZASADNIENIE

Powódka (...) SA w R. domagała się zasądzenia nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla solidarnie od pozwanych (...) sp.z o.o. w R. i T. K. kwoty 194.282,03zł oraz kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazała, że pozwana I. sp. z o.o. wystawiła weksel in blanco na zabezpieczenie należności wynikających z zakupionych od powódki towarów, na podstawie umowy handlowej z dnia 27.05.2016 roku. Weksel został poręczony przez pozwanego T. K.. Pismem z dnia 29.05.2018r. pozwani zostali wezwani do wykupu weksla, termin wykupu upłynął 15.06.2018r.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla z dnia 24.07.2018r. sygn. INc 192/18 uwzględniono żądanie

Pozwani wnieśli zarzuty od nakazu zapłaty domagając się jego uchylenia i oddalenia powództwa. Jednocześnie ***złożyli pozew wzajemny*** żądając zasądzenia kwoty 147.368,22zł. Przyznali, że powódkę i pozwaną (...) sp. z o.o. w R. łączyła umowa handlowa z 27.05.2016r., na mocy której strony zobowiązały się do współpracy w zakresie zakupywania przez pozwaną materiałów budowlanych za pośrednictwem powódki. Z umową handlową związany był kredyt kupiecki udzielony przez powódkę. Zamówienia składane były w (...) oddziale powódki przez pozwanego T. K., natomiast do odbioru towaru upoważnieni byli brygadziści J. K. i M. K.. Pozwana wystawiła weksel

in blanco dla zabezpieczenia roszczeń powódki. Współpraca generalnie układała się poprawnie. Problemy pojawiły się dopiero przy okazji przystąpienia przez pozwaną do realizacji prac na obiekcie (...) w G.. Umowę na wykonanie tam prac pozwana zawarła w dniu 22 czerwca 2017r. Podjęła negocjacje z producentem wełny mineralnej - firmą (...) S.A. w celu zapewnienia dostawy na zabezpieczenie całości prac. Po potwierdzeniu dostępności wełny w żądanej ilości i ustaleniu warunków sprzedaży w dniu 23.06.2017r., zgodnie z umową handlową, złożyła drogą mailową zamówienie u powódki na całe wymagane 33.500m² wełny. Po przyjęciu zamówienia przez powódkę, tego samego dnia przesłała drogą mailową harmonogram dostaw, określający ściśle daty dostaw na I etap realizacji prac, a pozostawiając terminy dostaw na II i III etap do późniejszego ustalenia przez strony. Rozpoczęcie dostaw określono na dzień 24.07.2017r. Zamówienie z dnia 23.06.2017 r. przyjęto bez uwag i zastrzeżeń. Dostawy zaczęto realizować zgodnie z harmonogramem. Problem pojawił się dopiero, gdy pozwana przypadkiem dowiedziała się od przedstawicieli producenta wełny, że nie jest w stanie zapewnić dostaw wełny na II i III etap prac z uwagi na niezabezpieczenie takiej ilości towaru przez zamawiającego, tj. powódkę. Pozwana niezwłocznie drogą mailową, w dniu 03.08.2017r., zwróciła się do powódki o dostawę towaru na II i III etap realizacji inwestycji. Wtedy okazało się, że powódka nie zapewniła całości zamówionej wełny, a jedynie część na I etap inwestycji, tj. tylko 14.000m². Jednocześnie okazało się, że wobec braku zapasów magazynowych u producenta opóźnienie w dostawie będzie znaczące i nie zostanie zrealizowane w 2017r., a ponadto nie będzie możliwym utrzymanie wynegocjowanej ceny. Wobec grożących kar umownych za opóźnienie w realizacji prac pozwana zmuszona była dokonać niezwłocznego zakupu pozostałej części wełny u innych dostawców ((...), (...)) za wyższą cenę. W rezultacie na skutek zaniedbania powódki poniosła szkodę w wysokości 277.388,85zł. Powódka została o tym poinformowana, zostały wystawione noty księgowo. Pozwana dokonała potrącenia z należnościami powódki, oświadczenie o potrąceniu zostało doręczone, a powódka powinna jeszcze zapłacić kwotę 147.368,22zł.

Przelewami z dni 06.09.2017r., 05.10.2017r., 16.10.2017r. i 08.12.2017r. pozwana uiściła łącznie na rzecz swoich należności u powódki kwotę 450.000zł. Następnie przelewem z dnia 05.02.2018 r. uiściła na poczet swoich dalszych należności kwotę 61.468 zł na poczet faktur o numerach (...). Łącznie zapłaciła na rzecz powódki 511.468zł. Pozostałe należności zostały skompensowane w drodze potrąceń tj. notą księgową nr (...) z dnia 23.01.2018r. potrącono należności objęte fakturami nr (...) zaś notą księgową nr (...) z dnia 30.05.2018r. potrącono należności objęte fakturami nr (...).

Jednocześnie w trakcie realizacji umowy w ramach I etapu dostaw realizowanych dla inwestycji (...) w G. doszło do sytuacji, która uniemożliwiła pełne rozliczenie stron. Mianowicie powódka nie dostarczyła na miejsce budowy dwóch transz towaru, a mimo to wystawiła pozwanej faktury VAT o numerach (...) na łączną kwotę 54.222,34 zł. Pozwana zakwestionowała te roszczenia jako nienależne podnosząc przy tym, że na drukach dostawy, tj. dokumentach (...) (...), (...) i (...) brak jest podpisów osób upoważnionych do odbioru. Powódka zignorowała zastrzeżenia.

Zarządzeniem z dnia 25.10.2018r. wyłączono pozew wzajemny do odrębnego postępowania, wobec niedopuszczalności powództwa wzajemnego –art. 493§1kpc .

W odpowiedzi na zarzuty z dnia 26.11.2018r. [k-175-177] powódka uszczegółowiła stanowisko wskazując, że w ramach zawartej umowy handlowej, udzieliła pozwanej (...) sp. z o.o. kredytu kupieckiego w wysokości 100.000,00 zł na zakup towarów. Dostarczyła pozwanej m.in. wełnę mineralną, w związku z realizacją przez pozwaną I etapu Inwestycji na obiekcie (...) w G.. Pozwana potwierdziła odbiór w dokumentach (...) (wydanie zewnętrzne). W związku z tym powódka wystawiła następujące faktury VAT, które stanowią żądanie pozwu:

- VAT (...) z dnia 12.09.2017 r. na kwotę 19.002,02zł,
- VAT (...) z dnia 13.09.2017 r. na kwotę 74.628,33zł,
- VAT (...) z dnia 15.09.2017 r. na kwotę 33.477,45zł,
- VAT (...) z dnia 19.09.2017, na kwotę 15.588,92zł,

-VAT (...) z dnia 09.10.2017 r. na kwotę 38.004,05zł,

-VAT (...) z dnia 11.10.2017r. na kwotę 47.444,54zł.

Pozwana nie uregulowała swojego długu, a potrącenie nie zostało złożone skutecznie. W żadnym z potwierżeń przelewów, za wyjątkiem potwierdzenia z 05.02.2018 r., pozwana nie wskazała, który dług chce zaspokoić. Wobec tego powódka zaliczyła wpłaty według własnego uznania. Pozwana została poinformowana o sposobie zaliczania wpłat przez pracowników i pismem z dnia 27.11.2017r., gdzie powódka wzywając pozwaną do zapłaty wskazała sposób zaliczenia wpłat, albowiem oznaczyła, które faktury nie są jeszcze zapłacone przez pozwaną - znajdowały się w nim faktury objęte przedmiotową sprawą.

Wpłatę pozwanej z dnia 08.12.2017r. w kwocie 50.000,00 złotych powódka rozliczyła w następujący sposób:

- 38.004,45 zł - na spłatę całej faktury (...);

- 3.962,94 zł - na spłatę części faktury (...);

- 8.032,61 zł - na spłatę części faktury (...).

W związku z powyższymi wpłatami z faktury (...) powódka dochodzi kwoty 11.574,81zł, natomiast z faktury VAT nr (...) z dnia 12.09.2017 r., powódka dochodzi kwoty 10.969,41zł.

Powództwo obejmuje więc kwotę 194.282,03 zł, na którą składają się należności główne (z ww. faktur) w łącznej kwocie 184.242,97 zł oraz odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych w kwocie 10.039,06 zł, co zostało wyliczone w sposób następujący:

- z faktury VAT (...) z dnia 12.09.2017 r., kwota 10.969,41 zł (tj.19.002,02zł pomniejszone o 8.032,61zł - rozliczone dnia 08.12.2017r.), z terminem płatności na 27.10.2017r., odsetki wyliczone na dzień 08.12.2017 r. w kwocie 207,72zł tj. na dzień dokonania częściowej zapłaty;

- z faktury VAT (...) z dnia 13.09.2017 r., kwota 74.628,33 zł. z terminem płatności na 28.10.2017r. odsetki wyliczone na dzień 29.05.2018r w kwocie 4.098,42zł (na dzień wezwania do wykupienia weksla);

- z faktury VAT (...) z dnia 15.09.2017 r. kwota 33.477,45zł z terminem na płatności na 30.10.2017r. oraz odsetki na 29.05.18r. w kwocie 1.838,51zł;

- z faktury VAT (...) z dnia 19.09.2017r. kwotę15.588,92zł z terminem na płatności na 3.11.2017r. oraz odsetki na 25.05.2018 w kwocie 839,88zł

- z faktury VAT (...) z dnia 09.10.2017r. kwota 38.004,05zł z terminem płatności na 23.11.2017r. oraz odsetki na dzień 29.05.2018r. w kwocie 1.849,70zł;

- z faktury VAT (...) z dnia 11.10.2017r. kwotę 11.574,81 zł. (tj.47.444,54zł pomniejszone o 35.869,73 rozliczone w dniu 05.02.2018r.,) z terminem na płatności na 25.11.2017r. oraz odsetki na dzień 5.02.2018r. w kwocie łącznej 1.204,83 zł (tj. na dzień dokonania częściowej zapłaty w wysokości 864,40 zł, oraz wyliczone na dzień wezwania do wykupienia weksla tj. na dzień 29.05.2018 r., od kwoty 11.574,81 zł, w wysokości 340,43 zł). Powódka podniosła ponadto, że strony nie były związane umową na dostawę wełny mineralnej na II i III etap Inwestycji realizowanej przez pozwaną. Szczegółowe terminy dostaw na kolejne etapy Inwestycji miały zostać ustalone w przyszłości, co nie nastąpiło. Termin dostawy jest istotnym elementem umowy, bez ustalenia którego, umowa nie może zostać zawarta. Pozwanej został przyznany kredyt kupiecki tylko w wysokości 100.000,00 zł, podczas gdy pozwana rzekomo miała zamówić 33.500 m² wełny o wartości ok. 1.500.000,00 złotych netto. Nie może być mowy o tym, aby między stronami doszło do zawarcia umowy. Zgodnie z § 1 pkt. 5 umowy handlowej z 27.05.2016 r., powódce przysługiwało prawo odmowy realizacji zamówień pozwanej, w przypadku gdy pozwana zalegała z płatnością jakiegokolwiek faktury powyżej

3 dni. W związku z tym, że pozwana zalegała i nadal zalega z płatnościami również powódka nie była zobowiązana do realizacji dostaw. Odpowiedzialność odszkodowawcza po stronie powódki nie występuje także dlatego, że w sprawie nie występuje związek przyczynowo skutkowy. Powódka nie wyrażała zgody na zastępcze wykonanie umowy, pozwana nie wezwała powódki do wykonania umowy, przed powierzeniem dostaw wełny osobom trzecim. Ponadto, aby doszło do skutecznego potrącenia, dwie strony muszą być względem siebie jednocześnie wierzycielem i dłużnikiem. W niniejszej sprawie, powyższa przesłanka nigdy się nie spełniła, albowiem powódka nie była dłużniczką pozwanej. Ponadto, pozwana do potrącenia nie przedstawiła dokumentów, o których mowa w art. 493 § 3 k.p.c.

SĄD USTALIŁ

Powódka (...) SA w R. prowadzi działalność gospodarczą w postaci hurtowni materiałów budowlanych. W dniu 27.05.2016r. podpisała z pozwaną (...) sp. z o.o. w R. umowę handlową, zgodnie z którą powódka zobowiązała się sprzedawać pozwanej zamawiane przez nią materiały budowlane. Osobami upoważnionymi do odbioru towaru i podpisywania faktur ze strony pozwanej byli J. K. i M. K.. Strony ustaliły, że sprzedaż towaru będzie dokonywana z odroczonymi terminami płatności, w ramach udzielonego pozwanej kredytu kupieckiego w kwocie 100.000zł, określającego maksymalny poziom zadłużenia z tytułu zakupionych towarów, jednocześnie zastrzeżono, że wysokość kredytu kupieckiego może być zmieniona w zależności od kondycji finansowej pozwanej. Dla zabezpieczenia ewentualnych roszczeń powódki pozwana wystawiła weksel in blanco, który został poręczony przez pozwanego T. K., strony podpisały deklarację wekslową [dowód: umowa handlowa §1pkt 2,3 i § 2 pkt 4 i 5 k-59-60, załącznik do umowy określający osoby upoważnione do składania oświadczeń woli i odbioru towaru i faktur ze strony pozwanej k-63-65, deklaracja wekslowa k-16, weksel k-15]. W trakcie współpracy kredyt kupiecki był zmieniany. Wysokość i czas na jaki go przyznawano były uzależnione od oceny kondycji finansowej pozwanej, dokonywanej przez ubezpieczyciela, bowiem standardowym warunkiem udzielenia kredytu kupieckiego było jego ubezpieczenie. W sytuacji negatywnej oceny kondycji finansowej, sprzedaż z odroczonym terminem płatności nie wchodziła w grę. W takim przypadku warunkiem współpracy było uiszczenie przez pozwaną przedpłaty, do wysokości której możliwe było dokonywanie zamówień [dowód: umowa handlowa §1 i 2 pkt k-59-60, zeznania świadków E. S. k- 233, D. B. k-233-234, A. W.-234-235, pozwanego T. K. k-242-246]. Pozwany T. K. pełnił funkcję prezesa zarządu pozwanej spółki, był umocowany do jednoosobowej reprezentacji [odpis rejestru handlowego-124].

W dniu 22.06.2017r. pozwana (...) sp. z o.o. w R. podpisała umowę z (...) sp. z o.o. w W., będącym generalnym wykonawcą zakładu produkcyjnego firmy (...) w G.. Umowa dotyczyła wykonania przez pozwaną pokrycia dachu na budowie (...) w G. [umowa z 22.06.2017 k-66-79]. W dniu 23.06 2017r. pozwany T. K. działając w imieniu pozwanej spółki wysłał do powódki mail'a z zamówieniem na zakup wełny mineralnej (...)160mm, (...) 40mm w ilości 33.500m² od producenta (...) i dostarczenie jej na teren budowy (...) w G.. W zamówieniu wskazano termin dostawy „od 24.07.2027r. zgodnie z harmonogramem w załączniku”, oraz cenę ustaloną u producenta 215zł za m³. Tego samego dnia, kolejnym mail'em, został dostarczony powódce harmonogram „I etapu” prac w G., obejmujący dostawę 7000m² ww. materiału izolacyjnego w dniach od 24.07.2017r. do 1.08.2017r. W mail'u wskazano cyt. „II i III etap po uzgodnieniu” [mail'e: zamówienie k- 82-83, harmonogram I etapu k-85-86]. Harmonogram dostaw na kolejne etapy inwestycji nie został złożony.

Strony podjęły rokowania dotyczące realizacji zamówienia, powódka uzależniała współpracę od ubezpieczenia kredytu kupieckiego dla pozwanej na tę inwestycję, bądź od dokonywania przez pozwaną przedpłat na zamówione towary. Przedstawiciel firmy ubezpieczeniowej podjął działania weryfikujące kondycję finansową pozwanej. Pozwanej przekazywano bieżąco informację o negatywnym stanowisku ubezpieczyciela. Rozmowy w imieniu powódki prowadził A. W., ówczesny dyrektor (...) oddziału spółki. W imieniu pozwanej działał pozwany T. K.. Rozmowy obejmowały dostarczenie wełny na I etap inwestycji [zeznania świadków A. W. k-234-236; D. B. k- 233].

W dniu 5.07.2017r. z uwagi na złą sytuację finansową i wysoki poziom zadłużenia pozwanej, powódka nie uzyskała zgody na ubezpieczenie limitu kredytowego dla pozwanej i odmówiła przydzielenia kredytu kupieckiego [pismo (...)'] (...) ... z dnia 5.07.2017r. k-240]. Strony dalej prowadziły pertraktacje dotyczące współpracy i podejmowały działania

dla uzyskania ubezpieczenia limitu kredytowego na kredyt kupiecki. W dniu 3.08.2017r. pozwany T. K., ustalił u producenta wełny mineralnej, że powódka wstępnie wniosła o zabezpieczenie wełny w ilości 7000m² tzn. tylko dla potrzeb „pierwszego etapu inwestycji”. Mail'em z dnia 3.08.2017r. wezwał powódkę do podjęcia kroków celem zamówienia i zabezpieczenia całości pokrycia dachowego.

Finalnie w dniu 10.08.2017r. powódka uzyskała ubezpieczenie limitu kredytowego, dla towarów sprzedawanych pozwanej, w wysokości 300.000zł na okres do 8.10.2017r. i w tej wysokości i na ten czas udzieliła kredytu kupieckiego [pismo (...) (...) ..z dnia 10.08.2017r. k-241, zeznania świadków E. S. k-233; D. B. k- 233 i A. W. k-233-236 , mail pozwanej z dnia 3.08.2017 k- 87]. Tego samego dnia tj 10.08.2017r. strony przystąpiły do realizacji zamówienia „pierwszego etapu” inwestycji (...) w G. [dowód: rozliczenie faktur przedłożone przez pozwaną k-260, gdzie pierwsza faktura jest z 10.08.2017r.]. Wełna mineralna była zakupywana przez powódkę u wskazanego przez pozwaną w zamówieniu producenta - w firmie (...) i następnie odprzedawana pozwanej. Sprzedaż i dostarczanie wełny mineralnej pozwanej były dokonywane „tranzytowo”, tzn. powódka kupowała materiał u producenta, który dostarczał go na miejsce budowy w G., przysyłał powódce faktury, które następnie były refakturowane na pozwaną. Odbiór towaru był potwierdzany przez upoważnionych pracowników pozwanej na dokumencie (...), u kierowcy dostarczającego towar. Potwierdzenia dostarczenia towaru [dokument WZ], często były dostarczane powódce już po wystawieniu faktury dla pozwanej. Wełna mineralna na „pierwszy etap” inwestycji została prawidłowo dostarczona, za wyjątkiem dostaw w dniach 21.08.2017r. i 23.08.2017r., kiedy dokumenty (...) potwierdzające dostarczenie towaru podpisała niezidentyfikowana osoba wpisując na nich (...) i „z up. T. K.”. Z uwagi na znaczną ilość dostarczanego materiału, opóźnienia w dostarczaniu dokumentów (...), nie zweryfikowano czy dostawy te miały miejsce [dokumenty (...) nr (...), (...) i (...) k- 116-119, zeznania świadka J. K. k- 326]. Powódka wystawiła faktury nr (...) na łączną kwotę 54.222,34zł, uznając, że towar ten został dostarczony [faktury te nie zostały dołączone do akt sprawy, jednakże ich wystawienie i wysokość kwot, na które opiewają są niesporne]. Po wykorzystaniu kredytu kupieckiego strony dalej kontynuowały współpracę w realizacji „I etapu inwestycji”, przy czym sprzedaż towaru pozwanej była uzależniona od dokonanych przedpłat.

Pozwana dokonała w tym zakresie następujących przelewów: w dniu 06.09.17 na kwotę 100.000zł, w dniu 05.10.17 na kwotę 100.000zł, w dniu 16.10.17 na kwotę 200.000zł, w dniu 08.12.17 na kwotę 50.000zł oraz w dniu 5.02.18r. na kwotę 61.468zł [przelewy k-88-91]. Przy ostatnim przelewie pozwana wskazała na jakie faktury należy go zaliczyć.

W ramach realizacji dostaw powódka wystawiła min. faktury:

- VAT (...) z dnia 12.09.2017r. na kwotę 19.002,02 zł [faktura k-178],
- VAT (...) z dnia 13.09.2017 r. na kwotę 74.628,33zł [faktura k-180],
- VAT (...) z dnia 15.09.2017 r. na kwotę 33.477,45zł [faktura k-185],
- VAT (...) z dnia 19.09.2017, na kwotę 15.588,92zł [faktura k-188]
- VAT (...) z dnia 09.10.2017 r. na kwotę 38.004,05zł [faktura k-190],
- VAT (...) z dnia 11.10.2017r. na kwotę 47.444,54zł [faktura k-195]

[faktury k-178, 180, 185, 188, 190, 195, dostarczenie towaru objętego fakturami jest między stronami niesporne] .

Należności wynikające z tych faktur, w ocenie powódki, nie znalazły pokrycia w dokonanych przez pozwaną przelewach. Wezwaniem do zapłaty z dnia 27.11.2017r. powódka zażądała min. uiszczenia tych należności [wezwanie do zapłaty k-199].

Powódka nie przystąpiła do realizacji II i III etapu inwestycji pozwanej w G..

W grudniu 2017r. oraz w maju 2018r. pozwana zakupiła materiały u innych producentów tj. (...) w W. i (...) w P., w wyższej cenie niż za I etap inwestycji [faktury (...): NR (...); NR (...) k-92 i 93 oraz faktury (...): Nr FV (...); Nr FV (...); Nr FV (...); Nr FV (...); Nr FV (...) B/A; Nr FV (...); Nr FV (...); FV (...); (...) k-103-111].

Notą księgową z dnia 23.01.2018r. pozwana obciążyła powódkę kwotą 52.862,40zł tytułem szkody wynikłej z niewywiązania się z dostaw wełny mineralnej na II i III etap inwestycji w G. [nota księgowa nr (...) k- 94].

Pismem z dnia 31.01.2018r. pozwana założyła oświadczenie o potrąceniu kwoty 52.862,40zł z należnościami powódki:

- z faktury VAT (...) z dnia 09.10.2017 r. w kwocie 22.285,90zł oraz

-z faktury (...) z dnia 11.10.2017r. w kwocie kwotą 30.576,50zł.

Jednocześnie oświadczyła w nim min., że przelewy: z dnia 06.09.17r na kwotę 100.000zł, z dnia 05.10.17r na kwotę 100.000zł, z dnia 16.10.17r na kwotę 200.000zł oraz z dnia 08.12.17r na kwotę 50.000zł, wobec braku wskazania przez powódkę należności, na które zostały zarachowane, zalicza na należności z faktur: VAT (...) z dnia 12.09.2017r., VAT (...) z dnia 13.09.2017r., VAT (...) z dnia 15.09.2017r, VAT (...) z dnia 19.09.2017r, VAT (...) z dnia 09.10.2017r. [oświadczenie o potrąceniu z 31.01.2018 k-95]. W odpowiedzi pismem z dnia 14.02.2018r. powódka wskazała min., że współpraca dotyczyła jedynie I etapu inwestycji. Zgodnie z zamówieniem z 23.06.2017r. harmonogram i terminy dostaw dla II i III etapu miały być uzgodnione przyszłości co nie nastąpiło, nie doszło do uzgodnień. Zgodnie z §1pkt3 umowy, gdy powódka nie posiadała towarów w ofercie, koniecznym było odrębne szczegółowe uzgodnienie zasad realizacji, co nie nastąpiło. Wpłaty dokonane przez pozwaną zostały zaliczone w następujący sposób: 100.000zł na poczet kredytu kupieckiego, 100.000zł na wierzytelności z faktur nr (...) [pismo powódki z 14.02.2018r. k-98].

Po dokonaniu zakupu wełny mineralnej u producenta (...) w P., notą księgową z dnia 30.05.2018 nr (...) pozwana wezwała powódkę do zapłaty kwoty 224.526,45zł tytułem szkody wyrządzonej za niezrealizowanie umowy z 23.06.2017r. w zakresie II i III etapu inwestycji, która była wynikiem różnicy w cenie określonej w zamówieniu z 23.06.2017r. i uzgodnionej z producentem wełny mineralnej firmą (...) i faktycznie poniesionymi kosztami zakupu u innego producenta [nota księgowa k- 112].

Powódka wypełniła weksel i pismem z dnia 29.05.2018r. wezwała pozwanych do jego wykupu.

Powyższy stan faktyczny ustalony został w oparciu o powołane wyżej dokumenty oraz zeznania świadków E. S. k- 233, D. B. k-233-234, A. W. k-234-235, J. K. k- 326 i zeznania pozwanego T. K. k-242-246.

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego w części w jakiej twierdzi, że doszło do zawarcia umowy w zakresie dostarczenia przez powódkę wełny mineralnej na II i III etap inwestycji. Twierdzenia pozwanego stoją w sprzeczności z treścią §1pkt 3 umowy handlowej z 23.06.2016r., gdzie wskazano, że w przypadku zamówień towarów, których powódka nie posiadała w ofercie, koniecznym było odrębne szczegółowe uzgodnienie zasad realizacji, w tym zaliczki dla sprzedającego. Stoją również w sprzeczności z niekwestionowanymi zasadami wzajemnej współpracy. Niesporne między stronami jest, że powódka przystępowała do sprzedaży dopiero po przyznaniu kredytu kupieckiego - co było uzależnione od ubezpieczenia linii kredytowej na sfinansowanie tego kredytu kupieckiego, bądź po dokonaniu przedpłaty przez pozwaną. W ten sposób był realizowany I etap inwestycji, a także wcześniejsza współpraca. Zamówienie złożono 23.06.2017r., w dniu 5.07.2017r. ubezpieczyciel odmówił ubezpieczenia linii kredytowej na pokrycie kredytu kupieckiego na I etap inwestycji, strony prowadziły dalsze pertraktacje. Jest oczywistym, że przy negatywnej ocenie sytuacji finansowej pozwanej, nie mogło być mowy o wyrażeniu zgody przez powódkę na zamówienie, którego wartość wynosiła około 1.500.000zł. W dniu 3.08.2017r., gdy pozwany wysłał mail'a z żądaniem zabezpieczenia przedmiotu całej umowy, strony jeszcze w ogóle jej nie zawarły, kredyt kupiecki na kwotę 300.000zł został otwarty później tj 10.08.2017 i to na okres 1 miesiąca. Dopiero w tym momencie doszło do zawarcia umowy i to tylko w zakresie udzielonego limitu. Od tego momentu rozpoczyna się dostarczanie materiałów na budowę. Potwierdza to rozliczenie faktur przedłożone przez pozwanych [k-260] Oczywistym więc jest, że umowa nie dotyczyła całości materiałów. Realizacja zamówienia po wyczerpaniu limitu następowała dopiero po uiszczeniu przez pozwaną

przedpłat, a te łącznie wyniosły 511.468zł. Uiszczenie przedpłat było niepewne przy trudnej sytuacji finansowej pozwanej, oczywistym jest więc, że powódka nie wyraziłaby zgody na zobowiązania w kwocie 1.5mln zł.

Na zasadzie art. 235² §1 pkt 3 kpc pominięto zgłoszony przez pozwanych dowód z opinii biegłego z zakresu księgowości jako nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy. Ocena przedłożonego przez strony materiału dowodowego nie wymagała wiadomości specjalnych, biegły mógłby dokonać oceny tylko zawnioskowanych przez strony dokumentów, co nie było konieczne. Żadna ze stron nie zgłosiła dokumentacji księgowej w zakresie szerszym niż powołane w sprawie dokumenty.

SĄD ZWAŻYŁ:

Powódka domaga się zapłaty na podstawie prawidłowo wypełnionego weksla wystawionego przez pozwaną I. sp z o.o. w R. i poręczonego przez pozwanego T. K.. W postępowaniu wekslowym ciężar dowodu spoczywa na stronie pozwanej [min. SN w wyroku z dnia 11.10.2012 sygn. ICSK 763/12; SN w wyroku z 13.10.2005I sygn. CK 173/05]. Należy jednak wskazać, że w postępowaniu z wypełnionego weksla in blanco, abstrakcyjny charakter zobowiązania ulega ograniczeniu i dopuszczalnym jest badanie stosunku podstawowego.

Powódka domagała się zasądzenia należności z faktur:

- VAT (...) z dnia 12.09.2017 r. w kwocie 10.969,41zł [faktura obejmuje należność 19.002,02 k-178],
- VAT (...) z dnia 13.09.2017 r. w kwocie 74.628,33zł [faktura k-180],
- VAT (...) z dnia 15.09.2017 r. w kwocie 33.477,45zł [faktura k-185],
- VAT (...) z dnia 19.09.2017, w kwocie 15.588,92zł [faktura k-188],
- VAT (...) z dnia 09.10.2017 r. w kwocie 38.004,05zł [faktura k-190],
- VAT (...) z dnia 11.10.2017r. w kwocie 11.574zł [faktura obejmuje należność 47.444,54zł faktura k-195].

Pozwani zakwestionowali roszczenie wykazując, że pozwana I. sp z o.o. w R. dokonała przelewów na rzecz powódki w dniach: 06.09.17r. na kwotę 100.000zł; 05.10.17r. na kwotę 100.000zł; 16.10.17r. na kwotę 200.000zł; 08.12.17r. na kwotę 50.000zł oraz 5.02.18r. na kwotę 61.468zł- łącznie na kwotę 511.468zł.

Wskazali, że roszczenie będące przedmiotem postępowania w przeważającej części znalazło swoje pokrycie w dokonanych przelewach [przedpłatach], a częściowo zostało potrącone ze wzajemnymi należnościami pozwanej (...) sp. z o.o. w R. z tytułu szkody wyrządzonej przez powódkę niewywiązaniem się z zamówienia z 23.06.2017r. Pozwana przedstawiła do potrącenia kwotę 22.285,90zł z należnością powódki z faktury VAT (...) z dnia 09.10.2017 r. w kwocie 38.004,05zł oraz kwotę 30.576,50zł z należnością powódki z faktury VAT (...) z dnia 11.10.2017 r. w kwocie 47.444,54zł, przy czym w niniejszym postępowaniu powódka domaga się z tej faktury jedynie kwoty 11.574,81zł. Pozostałe części należności z tych faktur oraz należności z pozostałych objętych pozwem faktur zostały zapłacone przedpłatami.

Rozstrzygnięcie sporu wymaga omówienia kilku zasadniczych kwestii. Przede wszystkim istotna jest ocena zasadności roszczenia pozwu w świetle wykazanych przez pozwaną przelewów [przedpłat]. Koniecznym jest także ustalenie zakresu zobowiązania powódki, czy było to zobowiązanie do sprzedaży wełny mineralnej na I etap realizowanej przez pozwaną inwestycji w G., czy też na wszystkie etapy tej inwestycji. Następnie wymaga oceny twierdzenie, że pozwanej została wyrządzona szkoda, a także czy było dopuszczalne przedstawienie takiej wierzytelności do potrącenia i jego skuteczność.

Zgodnie z art. 5kc i 232kpc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne a strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Pozwani wykazali, że (...) sp. z o.o. w okresie od 6.09.2017 do 5.02.2018r. uiściła pięć przedpłat na zakup wełny mineralnej związanej z I etapem inwestycji w łącznej kwocie 511.468zł. Spór dotyczył sposobu rozliczenia tych przedpłat. Strony w swoich pismach odmiennie zaliczały przedpłaty na poszczególne zobowiązania [faktury].

Po wykazaniu przez pozwanych przedpłat, w świetle art. 5kc i 232 kpc, obowiązkiem powódki było wykazanie, w jaki sposób je zarachowała, oraz że należności objęte fakturami VAT (...), VAT (...), VAT (...), VAT (...), VAT (...) nie znalazły w nich pokrycia.

Dla oceny sprawy istotne są cztery pierwsze przelewy dokonane w 2017r. w łącznej kwocie 450.000zł, bowiem piąty przelew wskazywał należności, których dotyczył. Powódka odnosząc się do zarzutu pozwanych spełnienia świadczenia [tj. uiszczenia ceny przedpłatami], w piśmie procesowym „odpowieź na zarzuty” z 26.11.2018r. [k-175] wskazała, że przedpłaty zostały zaliczone na najwcześniejsze należności nie wyjaśniając o jakie należności chodzi. Powołała się na swoje pisma: wezwanie do zapłaty z 27.11.2017r. [k-199] i pismo z dnia 14.02.2018r. [k-99-101]. Wezwanie do zapłaty z 27.11.2017r. obejmuje żądanie zapłaty należności z faktur objętych pozwem [oraz jeszcze trzech innych], praktycznie nie zawiera innej treści. W piśmie z 14.02.2018r. powódka oświadczyła, że kwotę 100.000zł zaliczyła na rozliczenie kredytu kupieckiego, kolejne 100.000zł zaliczyła faktury nr (...) [kwestionowane przez pozwanych]. Na marginesie należy zauważyć, że łączna kwota z tych faktur wynosi 54.222,34zł.

Dodatkowo w odpowiedzi na zarzuty z 26.11.2018r. powódka odniosła się do przedpłaty z 8.12.2017r. w kwocie 50.000zł, którą rozliczyła w następujący sposób:

-kwotę 38.004,45 zł – na spłatę całej faktury (...) [faktury nie dołączono do akt, należność z niej nie była przedmiotem żądania];

-kwotę 3.962,94zł – na spłatę części faktury (...) [faktury nie dołączono do akt, należność z niej nie była przedmiotem żądania – roszczeniem objęta była faktura (...)],

- kwotę 8.032,61 zł – na spłatę części faktury (...) [objętej pozwem].

Powódka nie wyjaśniła czego dotyczyły faktury, które nie były objęte pozwem. Uniemożliwiła tym ustalenie czy zaliczenie otrzymanych przedpłat na należności z tych faktur było skuteczne. Przede wszystkim należy podkreślić, że w powyższych pismach tj.: wezwaniu do zapłaty z 27.11.2017r. [k-199], piśmie z dnia 14.02.2018r. [k-99-100] i odpowiedzi na zarzuty powódka jedynie wskazała sposób w jaki rozliczyła przedpłaty w kwocie 250.000zł, podczas gdy w 2017r. pozwana przelała łącznie kwotę 450.000zł. Powódka w ogóle nie odniosła się do przedpłat w wysokości 200.000zł, oraz do pozostałej części przedpłaty 100.000zł, którą zaliczyła na kwestionowane faktury nr (...) [pozostała kwota 45.777,66zł]. Na marginesie należy również stwierdzić, że należności z kwestionowanych przez pozwanych faktur należy uznać za bezzasadne w świetle umowy handlowej z 23.06.2016r. Potwierdzenie odbioru towaru zostało podpisane imieniem i nazwiskiem pozwanego przez nieustaloną osobę. W świetle umowy nie można więc uznać, że towar został dostarczony. Nie wykazano tego innym dowodem. W świetle powyższego uzasadnione jest stwierdzenie pozwanych, że zobowiązanie ze spornych faktur (objętych żądaniem pozwu) zostało spełnione. Roszczenie pozwu wynosi 194.282,03zł w tym skapitalizowane odsetki w kwocie 8.832,23zł, podczas gdy kwota z przedpłat, do której powódka w ogóle się nie odniosła wynosi 245.777,66zł, a właściwie 300.000zł przy uznaniu bezzasadności roszczenia z faktur (...).

Z uwagi na złożony zarzut potrącenia wzajemnej wierzytelności z tytułu szkody:

- w kwocie 22.285,90zł z wierzytelnością powódki z faktury (...) z dnia 09.10.2017 r. w kwocie 38.004,05zł,

-w kwocie 30.576,50zł z wierzytelnością powódki z faktury (...) z dnia 11.10.2017r. w kwocie 11.574zł (bowiem takiej kwoty domaga się powódka z tej faktury), koniecznym jest odniesienie się do dopuszczalności takiego zarzutu, a następnie jego zasadności, bowiem tych zobowiązań pozwani nie rozliczyli z dokonanych przedpłat. Zgodnie z art. 493 § 3 kpc, w brzmieniu sprzed zmiany z listopada 2019r., do potrącenia mogą być przedstawione tylko wierzytelności

udowodnione dokumentami, o których mowa w art. 485 kpc. Obecnie przepis ten w tym brzmieniu już nie obowiązuje. Podobne brzmienie ma teraz art. 203¹ §1 kpc. Przepis art. 493 § 3kpc sprzed zmian, jak również obecnie art. 203¹ §1 kpc dotyczą zarzutu potrącenia złożonego pierwszy raz w zarzutach od nakazu zapłaty (w piśmie procesowym). W świetle tych przepisów było i jest dopuszczalne badanie zarzutu potrącenia dokonanego przed wszczęciem postępowania, co ma miejsce w niniejszej sprawie. Odniesienie się do zasadności tego zarzutu wymaga oceny w jakim zakresie strony łączyła umowa o dostarczenie wełny mineralnej, czy obejmowała jedynie I etap inwestycji realizowanej przez pozwaną, czy też obejmowała wszystkie etapy, a w takim wypadku czy doszło do wyrządzenia szkody pozwanej. W ocenie sądu okoliczności sprawy, a w szczególności brzmienie §1 pkt 3, §2 pkt 4 i 5 umowy handlowej z 23.06.2016r. oraz niesporny fakt, że powódka sprzedawała towar jedynie w ramach ubezpieczonego kredytu kupieckiego lub na podstawie przedpłat, wykluczają uznanie, że zawarto umowę sprzedaży wełny mineralnej w zakresie przekraczającym udzielony kredyt kupiecki i następnie dokonane przedpłaty.

Zamówienie na dostarczenie wełny złożono 23.06.2017r. Nie obejmowało harmonogramu II i III etapu. Strony podjęły rozmowy co do możliwości udzielenia kredytu kupieckiego i jego zakresu, co było warunkiem zawarcia umowy i jednocześnie determinowało zakres zobowiązania powódki. Tym samym zamówienie (oferta) nie zostało od razu przyjęte i nie spowodowało zawarcia umowy w rozumieniu art. 60kc i 65kc. Co więcej w dniu 5.07.2017r. ubezpieczyciel odmówił ubezpieczenia linii kredytowej na pokrycie kredytu kupieckiego na I etap inwestycji i tym samym powódka odmówiła przyznania kredytu kupieckiego. Strony zdecydowały jednak o dalszych pertraktacjach, więc również w tym momencie nie było jeszcze umowy, a negatywna ocena sytuacji finansowej pozwanej powstrzymywała powódkę przed jej zawarciem. Nie można więc podzielić poglądu pozwanych, że od początku strony łączyła umowa w pełnym zakresie, a powódka była związana zamówieniem pozwanej, którego przedmiot miał wartość około 1.500.000zł i to pomimo, że pozwana nie doprecyzowała warunków dostawy dla II i III etapu. W dniu 3.08.2017r., gdy pozwany T. K. wysłał, w imieniu reprezentowanej przez siebie spółki, do powódki mail'a z żądaniem zabezpieczenia przedmiotu całej umowy, strony jeszcze jej nie zawarły, nie ustaliły jej zakresu, który był zależny od wysokości kredytu kupieckiego. Wysokość kredytu była uzależniona od podmiotu zewnętrznego, dokonującego oceny sytuacji finansowej pozwanej i wyrażającego zgodę na ubezpieczenie linii kredytowej na sfinansowanie kredytu kupieckiego. Został on przyznany na kwotę 300.000zł w dniu 10.08.2017 i to na okres 1 miesiąca. Wtedy strony przystąpiły do wykonania umowy co w rozumieniu art. 60kc oznaczało jej zawarcie. Potwierdza to rozliczenie faktur przedłożone przez pozwanych, gdzie pierwsza faktura została wystawiona przez powódkę w dniu 10.08.2017r. [rozliczenie k-260]. W świetle §1 pkt 3, §2 pkt 4 i 5 umowy handlowej z 23.06.2016r. zakres umowy ograniczony był do sprzedaży wełny o wartości równej wysokości kredytu tj 300.000zł. Umowa była następnie przedłużana w rozumieniu art. 60kc w zakresie dokonywanych przez pozwaną przedpłat, które w efekcie pozwoliły tylko na realizację I etapu inwestycji. W świetle powyższego brak podstaw do stwierdzenia, że strony zawarły umowę, w której powódka była zobowiązana do dostarczenia wełny mineralnej na wszystkie etapy inwestycji. Podzielić należy również stanowisko powódki, że nie mogło dojść do zawarcia umowy wobec niedookreślenia jej istotnych postanowień. Brak harmonogramu dostaw dla II i III etapu uniemożliwiał ustalenie czy jest możliwe wykonanie oczekiwań pozwanej. W takiej sytuacji bezprzedmiotowym jest odnoszenie się do wyliczonej przez pozwaną szkody, gdyż wobec niezawarcia umowy na dostawę wełny mineralnej na II i III etap inwestycji nie może być mowy o niewykonaniu zobowiązania i powstaniu szkody. Na marginesie można zauważyć, że nawet przy odmiennej ocenie zakresu zobowiązania powódki, pozwana nie wykazała, że istotnie w dniu złożenia zamówienia tj. 23.06.2017r. producent wełny mineralnej gwarantował stałą cenę na całą inwestycję. W świetle powyższego zarzut potrącenia należy uznać za bezzasadny, a żądanie pozwu jest uzasadnione jedynie w zakresie nieuwzględnionego potrącenia tj.:

- kwoty 11.574,81zł z faktury VAT (...) z dnia 11.10.2017 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w kwocie 1.204,83zł,

- kwoty 22.285,90zł z faktury (...) z dnia 9.10.2017r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23.11.2017r. do dnia 25.05.2018r. w kwocie 752,23zł.

Łącznie usprawiedliwione roszczenie powódki wynosi 35.817,77zł.

W związku z powyższym na mocy art. 493§4 kpc w pkt 1 i 2 wyroku utrzymano w mocy nakaz zapłaty co do kwoty 35.817,77zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 28.06.2018r. w pozostałej części nakaz uchylono i powództwo oddalono jako bezzasadne. W pkt 3 na zasadzie art. 100kpc zasądzono od powódki na rzecz pozwanych kwotę 7.774zł tytułem kosztów procesu. Łącznie koszty procesu wyniosły 27.293zł. Złożyły się na nie opłata od pozwu 2.429zł, opłata od zarzutów 7.287zł koszty postępowania zabezpieczającego 6.777,17zł wynagrodzenie pełnomocników stron wg najniższej stawki po 5.400zł. Powódka wygrała proces w 18,5%, powinna więc ponieść 79,5% kosztów tj. 22.380,26zł, a pozwani powinni ponieść 18,5% tj. 4.913zł. Faktycznie pozwani ponieśli 12.687zł. Należało więc zasądzić na ich rzecz kwota 7.774zł.